

Del af dette Tilskud i Virkeligheden ikke er Tilskud til selve Driften, men Tilskud, som har til Formaal at fremme dansk Arbejde og dansk økonomisk Liv i al Almindelighed.

Det, der har vakt nogen Modstand — jeg kan ogsaa sige indenfor Dele af mit Parti —, er den berømte Bemærkning vedrørende Anmærkningerne. Jeg tror, at det til en vis Grad er et Behændighedsspørgsmaal, og at der maa kunne findes en Affattelse, som kan accepteres fra alle Sider. Det er i hvert Fald mit Haab, at man vil kunne naa dertil.

Jeg skal udtale min Tilfredshed med, at man for Afskrivningernes Vedkommende kommer ind paa et mere rationelt System end det hidtidige, og endvidere skal jeg udtale min Tilfredshed med, at man kommer ind paa at kræve Forrentning af Statsbanerne. Jeg nærer ingen Tvivl om, at det vil betyde ganske overordentlig meget netop i Retning af at ansøge Statsbanernes Ledere, Statsbanernes højeste Embedsmænd, til at præstere det mest mulige. Hvad nu angaar Spørgsmaalet om, hvilken Sum der skal forrentes, er det jo i stort Omfang en Skønssag. Det Beløb, man er naaet til, er fremkommet paa en noget kunstlet Maade, idet man har taget Anlægsværdien, saaledes som den var efter Nedskrivningen i 1901—02, og forhøjet den med de senere Anlægsværdier; derfra har man trukket et Beløb for Prisstigningerne under Krigen og et Beløb for for høj Værdi paa de sønderjydske Baner. Man er paa denne Maade naaet ned til et Tal af 391 Mill. Kr.

Men da man er klar over, at det i Virkeligheden heller ikke vil være muligt at forrente dette Beløb, har man efter svensk Mønster delt Banerne i to Kategorier, de Baner, til hvilke man mener at kunne stille Forrentningskrav, og en Række Baner, som man mener er anlagt af rent kulturmaessige Hensyn, og til hvilke man derfor ikke mener at kunne stille dette Krav. Sondringen er sikkert ret skønsmæssig og maaske vilkaarlig, og jeg kunde tænke mig, at man maaske kommer ind paa at overveje Muligheden for en yderligere Graduering, saaledes at man f. Eks. til nogle Baner stillede Krav om en Forrentning med 5 pCt., til nogle med 2½ pCt. og for andres Vedkommende sagde, at disse Baner kan man overhovedet ikke kræve

nogen Forrentning af. Jeg kunde endvidere tænke mig, at man fra Rigsdagens Side søgte at formaa Administrationen til at gøre alt muligt for, at de Baner, som nu maa henregnes til den Kategori, til hvilken man ikke kan stille Forrentningskrav, saa vidt det overhovedet var gørligt, blev drevet paa en saadan Maade, at der var nogen større Sandsynlighed for, at de kunde komme til at forrente sig. Der findes en hel Del Sidebaner, som stadig til en vis Grad drives efter samme System som Hovedbanerne, og det var jo muligt, at man efter en Undersøgelse af hele dette Spørgsmaal kunde komme til at drive saadanne Sidebaner saaledes, at Udgifterne ikke blev saa store som nu.

Jeg er klar over, at naar man skal opstille Forrentningskrav, nytter det ikke at stille alt for høje Maal. Jeg tror derfor, at det Beløb, man nu stiller op som Basis for Forrentningen, i og for sig kan være nogenlunde passende. Det kan man ogsaa se, naar man ser paa tidligere Tidens Udbytte af Statsbanerne; man kan vist da være nogenlunde klar over, at det vil være umuligt i hvert Fald at kræve Forrentning af hele det Beløb af 391 Mill. Kr., hvortil man nu har sat Statsbanernes Anlægsværdi, naar man ikke trækker fra for Kulturbanernes Vedkommende.

Det vigtigste af de to Lovforslag vedrørende Statsbanerne er Forslaget til Lov om Ændringer i den ved Bekendtgørelse Nr. 324 af 17. Juni 1922 optrykte Lov om Statsbanernes Takster m. m. Dette Lovforslag sigter til at stille Statsbaneadministrationen betydelig mere frit end hidtil i Spørgsmaalet om Taksterne. Jeg tror, at en Opfyldelse af dette Ønske fra Statsbaneledelsens Side er nødvendig. Den er nødvendig under Hensyn til den skarpe Konkurrence, Statsbanerne for Øjeblikket er udsat for fra forskellig Side. Jeg tror ligesom den ærede foregaaende Taler, at det ikke vil faa saa forfærdelig stor en Betydning med den Bemyndigelse, som gives Ministeren til almindelige Takstreduktioner. Taksterne har altid været Maksimaltakster efter de senere Takstlove, men ikke desto mindre har man ikke benyttet Bemyndigelsen og forhandlet med Jernbaneraadet og Finansudvalgene om at komme ind paa en Række Takstnedsættelser. Der er vel derfor